

การศึกษาการสลับภาษาและความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาของครูและนักเรียน ในโครงการห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง

Code-Switching and Attitude of Teachers and Students in Talented Program in a Secondary School

สุภาพร ชวนมงคลเจริญ (Supaporn Chuanmongkholjaroen)^{1*} ดร.ชไมภักดิ์ เตชะสอนันต์ (Dr.Chamaipak Tayjasanant)**

(Received: September 26, 2018; Revised: January 7, 2019; Accepted: January 11, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและสัดส่วนของการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เพื่อวิเคราะห์ลักษณะ วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาและความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาของครูชาวไทยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยครูชาวไทย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูชาวต่างชาติ เก็บข้อมูลโดยการบันทึกภาพและเสียงรวมทั้งสัมภาษณ์ความคิดเห็น ผลการวิจัยพบประเภทของการสลับภาษาทั้งหมด 4 ประเภทโดยพบการสลับภาษาภายในประโยคมากที่สุดและการสลับภาษาระดับที่ยาวกว่าประโยคน้อยที่สุด และวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบมากที่สุดคือการเน้นย้ำและน้อยที่สุดคือการฟ้องและการแก้ตัว การวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่าครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสลับภาษาส่งผลต่อการเรียนรู้และกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอน

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the number and proportion of English and Thai used in classroom, to analyze the types and purposes of code switching and to study the attitude toward code switching of Thai teachers and students in Matthayomsuksa 1 and 5 with Thai teachers and students in Matthayomsuksa 4 with a foreigner teacher. The data was collected by video-recorded observation and interview. The finding showed four types of code switching. The intrasentential was found the most while code selection was the least. In addition, most of the code switching were used to emphasise and the least frequent use was to sue and excuse. This research also showed that both of the teachers and students agreed that code switching positively influenced learning and schooling developing process.

คำสำคัญ: การสลับภาษา การสอนภาษาอังกฤษ

Keywords: Code switching, English language teaching

¹ Correspondent author: supaporn161931@gmail.com

* นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่สำคัญในสังคมรวมไปถึงการใช้ภาษาภายในห้องเรียน ภาษาอังกฤษจึงถูกใช้เป็นส่วนกลางในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้น อย่างไรก็ตามการสลับภาษาของครูเกิดขึ้นได้จากหลากหลายเหตุผล สำหรับการสลับภาษาของนักเรียนในห้องเรียนภาษาอังกฤษยังไม่มีข้อตกลงร่วมกันในกลุ่มนักวิชาการว่ามันมีประโยชน์หรือขัดขวางการเรียนการสอน ซึ่งนักวิชาการหลายคนมีแนวคิดเชิงบวกว่าการสลับภาษาในการสอนภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในห้องเรียน [1-5] สถาบันทางการศึกษาต่างๆ จึงพยายามชักชวนครูผู้สอนให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนกลางในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และสามารถสลับกลับมาพูดภาษาไทยเพื่ออธิบายผู้เรียนที่ยังไม่เข้าใจภาษาอังกฤษมากนัก

อย่างไรก็ตามก็ยังมึนักวิชาการบางคนเห็นว่าการใช้ภาษาแม่เป็นสิ่งต้องห้าม [6-8] โดยเน้นว่าผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเข้าใจในสิ่งที่ครูพูดทั้งหมด การใช้ภาษาที่หนึ่งในห้องเรียนเป็นสิ่งที่ครูและนักเรียนไม่ควรกระทำ แต่เนื่องด้วยสาเหตุหลายประการที่ครูจำเป็นต้องใช้ภาษาที่หนึ่งในห้องเรียน อาทิ เช่น เพื่ออธิบายหลักไวยากรณ์ จัดระเบียบชั้นเรียนและดูแลความเรียบร้อยในห้องเรียน จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาที่หนึ่งเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ในห้องเรียนภาษา [9] จึงกล่าวได้ว่าการสลับภาษามีส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งการสลับภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง การศึกษาครั้งนี้จะมุ่งความสนใจไปที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นคนไทย โดยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง แต่ได้รับนโยบายจากผู้บริหารให้ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก

นอกจากนี้การศึกษาศึกษาการสลับภาษาในห้องเรียนในประเทศไทยโดยเฉพาะในเรื่องของความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ภาษาที่หนึ่งในห้องเรียนยังคงพบได้น้อยมาก จึงสมควรที่จะศึกษาว่าการสลับภาษาเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไมจึงเกิดขึ้น ซึ่งสามารถศึกษาได้จากปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของการสลับภาษาในบทสนทนาในห้องเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และเข้าใจสิ่งที่ครูผู้สอนคิดเกี่ยวกับการใช้การสลับภาษาในห้องเรียน จำเป็นต้องศึกษาในเชิงลึกในบริบทของโรงเรียนไทย การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสลับภาษาที่สามารถเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์จริง ทั้งครูและนักเรียน ซึ่งมีผลให้สถานศึกษาหันมาให้ความสำคัญและปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณและสัดส่วนของการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่เกิดขึ้นในห้องเรียนของครูผู้สอนชาวไทยและนักเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

- 1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวไทย
- 1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ

2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการสลับภาษาของครูผู้สอนชาวไทยและนักเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

- 2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวไทย
- 2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ

3. เพื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์การสลับภาษาของครูผู้สอนชาวไทยและนักเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

- 3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวไทย

- 3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาของครูผู้สอนชาวไทยและนักเรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้
 - 4.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวไทย
 - 4.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ

วิธีการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตการณ์พร้อมบันทึกภาพและเสียง และใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การสังเกตการณ์การเรียนการสอนและมีการบันทึกภาพและเสียงของครูและนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยทำการบันทึกภาพและเสียงของครูและนักเรียนขณะทำการเรียนการสอนของแต่ละระดับ โดยเก็บข้อมูลทั้งหมด 6 ครั้ง แบ่งเป็นช่วงต้นเทอม กลางเทอมและปลายเทอม โดยผู้วิจัยอยู่ในห้องเรียนด้วยเพื่อสังเกตพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงการแสดงออกของลักษณะ ท่าทาง อารมณ์ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน หลังจากที่ได้ทำการบันทึกภาพและเสียงของครูและนักเรียนทั้งหมดแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาถอดถอดเสียงเป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทยและจำแนกข้อมูลออกเป็นระดับชั้นของครูผู้สอนและนักเรียน

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์ครูและนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาในห้องเรียนดังนี้

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยกำหนดคำถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการทำวิจัย ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์โดยขออนุญาตฉบับบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสนทนา ผู้วิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ที่ให้สัมภาษณ์ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและเป็นธรรมชาติ ซึ่งผู้วิจัยใช้คำถามในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 5 ข้อ ดังนี้

1. ภาษาที่ควรใช้ในห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
2. ความจำเป็นในการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องเรียน
3. ข้อดีของการสลับภาษาในห้องเรียน
4. ข้อเสียของการสลับภาษาในห้องเรียน
5. วิธีที่เหมาะสมกับการสลับภาษาในห้องเรียน

โดยข้อคำถามเหล่านี้ได้มาจากการศึกษาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทัศนคติความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาในงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

หลังการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นข้อมูลจะถูกนำมาถอดเทปรายวันเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วนเพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้มาผู้วิจัยทำการถอดถอดคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มาศึกษาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้ง 2 ส่วน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล [10] ด้วยวิธีการวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน คือ 1) การลดทอนข้อมูล 2) การ

แสดงข้อมูล และ 3) การพยายามสร้างข้อสรุปและการตรวจสอบข้อสรุป ซึ่งการศึกษานี้มีลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้เริ่มด้วยการจัดระเบียบข้อมูล มีการใส่รหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาคิดค่าเป็นตัวเลข และตีความตรวจสอบความถูกต้องของผล ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เป็นวิเคราะห์เนื้อหาโดยมีการนับข้อมูลที่ได้เป็นตัวเลขและวิเคราะห์ตามประเด็นของประเภทและวัตถุประสงค์ของการสลับภาษา และนำข้อมูลตัวเลขมาเขียนอธิบายเชิงพรรณนาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งประเด็นที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยการนับและหาปริมาณหรือสัดส่วนของการใช้คำภาษาอังกฤษและภาษาไทยในประเด็นต่างๆ ได้แก่ จำนวนคำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทย ประเภทของการสลับภาษา วัตถุประสงค์ในการสลับภาษาและความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาในการศึกษาครั้งนี้มีการนับความถี่และปริมาณคำไทยและอังกฤษที่เกิดขึ้นในการสลับภาษานำมาคิดเป็นร้อยละเพื่อเปรียบเทียบความถี่ของการสลับภาษาในแต่ละระดับชั้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ามีการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยเช่นกันซึ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. การถอดเสียงเป็นคำพูด โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดเสียงทั้งของครูผู้สอนและนักเรียนเป็นคำพูดโดยใช้ภาษาไทยถ้าเป็นคำในภาษาไทยและใช้ภาษาอังกฤษเมื่อเป็นคำในภาษาอังกฤษ
2. การจัดประเภทข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเสียงทั้งหมดมาจำแนกเป็นกลุ่มตามระดับชั้นคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 4 และปีที่ 5 และข้อมูลด้านการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในแต่ละระดับชั้นมีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนโดยใช้คะแนนจากการสอบในวิชาภาษาอังกฤษเป็นเกณฑ์ในการแบ่งนักเรียน
3. การนับจำนวนข้อมูล ผู้วิจัยนับความถี่ของข้อมูลที่ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้วคิดเป็นร้อยละ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเสียงมาจำแนกตามประเภทและวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการสลับภาษาในแต่ละประเภท
5. การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางและมีการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่างประโยคที่เกิดขึ้นในห้องเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างคำพูดและประเด็นเรื่องความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาในห้องเรียนอีกด้วย

ผลการศึกษา

1. ลักษณะของการสนทนาที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน

1.1 ปริมาณคำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทย

ตารางที่ 1 ปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทยของครูผู้สอนชาวไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนชาวไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รวม 6 คาบเรียน เวลา 300 นาที

จำนวน ระดับชั้น	จำนวนร้อยละของคำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทยของครู				จำนวน ทั้งหมด	ร้อยละ
	ภาษาอังกฤษ	ร้อยละ	ภาษาไทย	ร้อยละ		
ครูผู้สอนชั้นม.1	5,464	59.69	3,690	40.31	9,154	31.25
ครูผู้สอนชั้นม.5	5,190	25.77	14,952	74.23	20,142	68.75
รวม	10,654	36.37	18,642	63.63	29,296	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นปริมาณการใช้คำในภาษาอังกฤษและภาษาไทยของครูผู้สอนที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนพบว่าครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทยมากที่สุด และมีปริมาณการใช้คำภาษาไทยมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งสาเหตุที่มีการใช้คำภาษาไทยเป็นจำนวนมากนั้นเป็นเพราะคาบเรียนส่วนใหญ่เป็นการสอนอธิบายไวยากรณ์หลักการใช้ต่างๆ ตลอดจนอธิบายวิธีการทำแบบฝึกหัดแต่ละข้อจึงทำให้ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยค่อนข้างมากในการสอนเรื่องนั้นๆ สำหรับปริมาณการใช้คำภาษาไทยที่น้อยที่สุดคือครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนต้องการสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาจึงมีการใช้คำภาษาไทยเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะเห็นว่าการใช้คำภาษาอังกฤษนั้นมีจำนวนมากกว่าภาษาไทยแต่ไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องมาจากครูผู้สอนมักใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการออกคำสั่ง อธิบายแบบฝึกหัดและใช้ภาษาไทยอีกครั้งเมื่อมีนักเรียนไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ และการใช้คำภาษาไทยยังเป็นการสร้างความสนิทสนมกับนักเรียนมากขึ้นอีกด้วย สำหรับปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษที่มากที่สุดคือครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะครูผู้สอนมักจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในห้องเรียน และปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษที่น้อยที่สุดคือครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการอธิบายไวยากรณ์ที่ต้องอาศัยภาษาไทยเข้ามาช่วยในการสอนมากกว่าการใช้ภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 2 ปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษและไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 5 โดยครูผู้สอนคนไทย และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ รวม 6 คาบเรียน เวลา 300 นาที

จำนวน ระดับชั้น	จำนวนการใช้ภาษาอังกฤษและคำภาษาไทยของนักเรียน				จำนวน ทั้งหมด	ร้อยละ
	ภาษาอังกฤษ	ร้อยละ	ภาษาไทย	ร้อยละ		
นักเรียนชั้นม.1	2,670	67.53	1,284	32.47	3,954	30.80
นักเรียนชั้นม.4	4,827	78.44	1,327	21.56	6,154	47.94
นักเรียนชั้นม.5	1,395	51.12	1,334	48.88	2,729	21.26
รวม	8,892	69.27	3,945	30.73	12,837	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นปริมาณการใช้คำภาษาไทยและคำภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนซึ่งจะเห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ มีปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทยรวมกันสูงที่สุด และมีปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษมากที่สุด สำหรับปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษที่น้อยที่สุดคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยครูผู้สอนคนไทย สำหรับปริมาณการใช้คำภาษาไทยมากที่สุดคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปริมาณการใช้คำภาษาไทยน้อยที่สุดคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากข้อมูลข้างต้นนี้จะเห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติ นั้นมีปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษมากที่สุดซึ่งสาเหตุที่มีการใช้คำภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากนั้นอาจเป็นเพราะนักเรียนอยู่ในบริบทของสังคมที่ใช้สองภาษาโดยมีครูผู้สอนเป็นชาวต่างชาติที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ นักเรียนจึงสามารถเลือกใช้ภาษาได้เองโดยครูผู้สอนมิได้เป็นผู้ควบคุม แต่ด้วยสถานการณ์ในห้องเรียนบังคับให้นักเรียนต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ จากสถานการณ์ที่กล่าวมานี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีอิสระในการเลือกใช้ภาษาในห้องเรียน การใช้ภาษาของนักเรียนไม่ได้ถูกควบคุมแต่เป็นความคิดหรือการตระหนักตัวของนักเรียนว่าจะใช้ภาษาใดกับครูที่ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เมื่อครูใช้ภาษาอังกฤษนักเรียนก็ใช้ภาษาอังกฤษ นั่นหมายถึงนักเรียน

เพียงแต่ใช้ภาษาเดียวกับที่ครูใช้ ทั้งครูและนักเรียนมีการใช้ทั้งสองภาษาโดยเมื่อฝ่ายหนึ่งเริ่มมีการสลับภาษา อีกฝ่ายหนึ่งก็มีสลับภาษาเช่นเดียวกัน นักเรียนไม่ได้ขาดอิสระของการเลือกใช้ภาษาเพียงแต่เปลี่ยนจากภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ สลับกลับมาใช้ภาษาแม่ของตนเองซึ่งไม่ใช่ธรรมชาติของการใช้ภาษาในห้องเรียน นักเรียนเลือกสลับภาษาในการคุยกันเองถึงแม้ว่าจะไม่ได้คุยกับครู บางครั้งครูไม่ได้เป็นฝ่ายเริ่มสลับภาษาแต่ตัวนักเรียนเองที่เป็นคนเลือกที่จะสลับภาษา ซึ่งครูผู้สอนไม่ได้มีภาษาแม่เป็นภาษาไทยเหมือนกับนักเรียน โดยธรรมชาติการใช้ภาษาในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีครูผู้สอนชาวต่างชาติที่สามารถพูดและฟังภาษาไทยได้นั้นมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักและอาจมีภาษาไทยร่วมด้วยซึ่งต่างจากธรรมชาติการใช้ภาษาในห้องเรียนของนักเรียนที่มีครูผู้สอนเป็นคนไทยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก

สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มักจะใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากครูผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษในการสอนเป็นหลัก และยังพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีปริมาณการใช้คำภาษาไทยน้อยที่สุด ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะนักเรียนเลือกใช้ภาษาเดียวกันกับที่ครูผู้สอนใช้นั่นคือภาษาอังกฤษ แต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยได้ซึ่งอาจเนื่องมาจากนักเรียนยังมีคลังคำศัพท์ไม่มากพอและยังไม่สามารถสื่อสารด้วยการใช้ภาษาอังกฤษได้ทั้งประโยคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่เดียวกันจะเห็นว่าปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษและคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นั้นมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะนักเรียนจะตอบโต้ครูผู้สอนด้วยการใช้ภาษาเดียวกับที่ครูผู้สอนใช้ และการเรียนการสอนส่วนใหญ่ครูผู้สอนมักจะเป็นการอธิบายหลักไวยากรณ์ นักเรียนจะตอบโต้ก็ต่อเมื่อครูผู้สอนซักถามจากการอธิบายหรือการทำแบบฝึกหัด ซึ่งอาจตีความได้ว่านักเรียนมีทักษะและสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในห้องเรียน เมื่อครูผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษในการสอน นักเรียนจึงตอบโต้ด้วยภาษาอังกฤษแต่เมื่อครูถามเป็นภาษาไทยนักเรียนจึงตอบเป็นภาษาไทยเช่นเดียวกัน

1.2 ประเภทของการสลับภาษา

ตารางที่ 3 ลักษณะของการสลับภาษาของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รวม 6 คาบเรียน เวลา 300 นาที

ระดับชั้น	การสลับภาษาภายในประโยค		การสลับภาษาระหว่างประโยค		การสลับภาษาของส่วนเสริมอนุภาค		การสลับภาษาระดับที่ยาวกว่าประโยค		จำนวนทั้งหมด	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ครูม.1	30	22.90	49	37.40	51	38.93	1	0.76	131	75.29
ครูม.5	7	16.28	19	44.19	15	34.88	2	4.65	43	24.71
รวม	38	21.84	68	39.08	66	37.93	3	1.72	174	100

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าการสลับภาษาที่พบมากที่สุดคือการสลับภาษาของส่วนเสริมอนุภาคของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะการสลับภาษาประเภทนี้เป็นการสลับภาษาที่เกิดขึ้นได้บ่อยครั้งเนื่องจากนักเรียนในวัยนี้มักสื่อสารโดยใช้ประโยคสั้นๆ ง่ายๆ ไม่ซับซ้อนซึ่งเหมาะกับระดับของผู้เรียน ส่วนใหญ่

แล้วครูผู้สอนมักใช้ภาษาอังกฤษในการออกคำสั่งหรือการถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนหรือเป็นการแปลคำศัพท์อย่างสั้นและยังคงใช้ภาษาไทยเพื่อยืนยันย้ำประโยคต่างๆ ของครูผู้สอนจึงทำให้เกิดการสลับภาษาของส่วนเสริมอนุภาคมากที่สุด

สำหรับการสลับภาษาที่พบน้อยที่สุดคือการสลับภาษาระดับที่ยาวกว่าประโยคของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาเหตุอาจเป็นเพราะการใช้ภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้นส่วนใหญ่เป็นการออกคำสั่งด้วยประโยคสั้นๆ ที่ไม่ซับซ้อนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักและอาจมีการแทรกด้วยภาษาไทยบ้างเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจจึงส่งผลให้ไม่ค่อยพบการสลับภาษาในระดับที่ยาวกว่าประโยค

สำหรับครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด ซึ่งอาจมีสาเหตุเป็นการอธิบายไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ หลักการใช้ ข้อควรจำ ข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายและตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนจึงทำให้มีการสลับภาษาระหว่างประโยคเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนี้จะเห็นว่าการสลับภาษาเกิดขึ้นทั้งหมด 174 ครั้ง การสลับภาษาที่พบบ่อยที่สุดคือการสลับภาษาระหว่างประโยคจำนวน 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.08 และการสลับภาษาที่พบน้อยที่สุดคือการสลับภาษาระดับที่ยาวกว่าประโยคทั้งหมดจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.72

1.3 วัตถุประสงค์ของการสลับภาษา

ตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาทางการสอนของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คาบเรียน เวลารวม 300 นาที

วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา		ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 5			
		ครูผู้สอนม.1	ร้อยละ	ครูผู้สอนม.5	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ทางการสอน	การออกคำสั่ง	10	9.80	1	3.57
	การเน้นย้ำ	24	23.53	4	14.29
	การเปลี่ยนเป็นประโยคคำถาม	15	14.71	5	17.85
	การอธิบาย	6	5.88	6	21.43
	การตรวจสอบความเข้าใจ	25	24.51	8	28.57
	การแปล	22	21.57	4	14.29
	การให้ตัวอย่าง	0	0	0	0
	การขาดความรู้ด้านคำศัพท์	0	0	0	0
	รวม	102	100	28	100

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการสลับภาษาที่มีวัตถุประสงค์ทางการสอนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจมากที่สุด อาจเป็นเพราะครูผู้สอนต้องการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนจากการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักโดยสลับกลับมาใช้ภาษาไทยในการถามคำถามและความเข้าใจของนักเรียน และวัตถุประสงค์ที่พบน้อยที่สุดคือการออกคำสั่งของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะครูผู้สอนมักเน้นหนักไปที่การอธิบายเนื้อหาบทเรียนเป็นส่วนใหญ่จึงไม่ได้ออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตามมากนัก

สำหรับวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่ไม่พบเลยคือการให้ตัวอย่างและการขาดความรู้ด้านคำศัพท์อาจเป็นเพราะตัวครูผู้สอนเองเป็นผู้มีความชำนาญในรายวิชาภาษาอังกฤษจึงทำให้ไม่พบการสลับภาษาในด้านของความรู้ทักษะที่ครูผู้สอนพึงมี นอกจากนี้จะเห็นว่าครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการสลับภาษาที่มีวัตถุประสงค์ทางการสอนที่จำนวน 102 ครั้งซึ่งมากกว่าครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จำนวน 28 ครั้ง จะเห็นว่าเป็นจำนวนที่แตกต่างกันมากซึ่งสาเหตุอาจเป็นเพราะครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มักเน้น ไปที่อธิบายและทำแบบฝึกหัดที่มีความยากด้วยภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยมีโอกาสดสลับภาษาบ่อยครั้งเท่ากับครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มักจะเป็นประโยคสั้นๆ เข้าใจง่ายและคุ้นเคยต่อการจดจำของนักเรียน

ตารางที่ 5 วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาทางสังคมของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คาบเรียน เวลา รวม 300 นาที

วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา		ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 5			
		ครูผู้สอนม.1	ร้อยละ	ครูผู้สอนม.5	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ทางสังคม	การให้กำลังใจ	11	37.93	0	0
	การตำหนิ	11	37.93	0	0
	การลดช่องว่างระหว่างการสนทนา	5	17.24	3	20.00
	การอุทาน	0	0	1	6.67
	ความเคยชิน/คำพูดติดปาก	1	3.45	1	6.67
	การแสดงความไม่แน่ใจ	0	0	0	0
	การแสดงอารมณ์ขัน	1	3.45	0	0
	การฟ้อง	0	0	0	0
	การขออภัย	0	0	0	0
	การแก้ตัว	0	0	0	0
	คำลงท้าย	0	0	10	66.66
รวม		29	100	15	100

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการสลับภาษาที่มีวัตถุประสงค์ทางด้านสังคมเพื่อการชมเชยให้กำลังใจและการตำหนิมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะครูผู้สอนยังต้องดูแลนักเรียนในระดับชั้นนี้ อย่างใกล้ชิดและให้ความรู้สึกที่เป็นกันเองเพื่อให้แก่นักเรียนกล้าพูดคุยสื่อสารมากขึ้น ดังนั้นการชมเชยให้กำลังใจเมื่อนักเรียนทำดีทำถูกหรือถูกตำหนิเมื่อนักเรียนทำผิดจึงเป็นสิ่งสำคัญจำเป็น โดยใช้ทั้งภาษาอังกฤษและมีการสลับกลับมาภาษาไทย และวัตถุประสงค์ที่พบน้อยที่สุดคือความเคยชิน การแสดงอารมณ์ขัน สาเหตุอาจเป็นเพราะครูผู้สอนพยายามสร้างความรู้สึกผ่อนคลายให้กับนักเรียนเพื่อไม่ให้เคร่งเครียดจนเกินไป ครูผู้สอนจึงได้สอดแทรกมุขตลกเข้ากับเนื้อหาในบทเรียนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับหลักไวยากรณ์ที่มีความยากในระดับหนึ่งจึงทำให้ไม่ค่อยมีโอกาทำได้บ่อยครั้งนัก

สำหรับวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่ไม่พบเลขของครูผู้สอนทั้งสองระดับชั้นคือการแสดงความไม่แน่ใจ การฟ้อง การขอร้องและการแก้ตัวอาจเป็นเพราะเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลคือครูผู้สอนเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาชีพของตนเองจึงทำให้ไม่พบการสลับภาษาที่มีวัตถุประสงค์ที่แสดงความไม่แน่ใจในเนื้อหาที่สอน นอกจากนี้ในบริบทของการเรียนการสอนครูผู้สอนไม่มีความจำเป็นที่จะต้องฟ้องหรือขอร้องนักเรียนเพื่อกระทำการใดก็ตามแต่อาจเป็นการออกคำสั่งเพื่อให้นักเรียนทำตามสิ่งที่ครูผู้สอนบอกและไม่มี ความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะแก้ตัวกับนักเรียน

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษา

สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาในงานวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 คือข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการสลับภาษาซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในส่วนที่ 2 คือข้อมูลด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษาประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ในส่วนนี้จะเป็นความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการสลับภาษาซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อคำถาม	ครูผู้สอนชั้นม.1	ครูผู้สอนชั้นม.5
1. ภาษาที่ควรใช้ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษและภาษาไทย
2. ความจำเป็นในการสลับภาษาคือใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องเรียน	จำเป็นอย่างมาก	จำเป็น
3. ข้อดีของการสลับภาษาในห้องเรียน	ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและสิ่งที่ครูสอนมากขึ้น	ทำให้สามารถตรวจสอบความเข้าใจและตรวจสอบการสื่อสารของนักเรียน
4. ข้อเสียของการสลับภาษาในห้องเรียน	ทำให้เกิดความสับสน และไม่อยากเรียน	ทำให้เกิดความสับสนในการใช้ภาษาและไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูด
5. วิธีที่เหมาะสมในการสลับภาษาในห้องเรียน	ใช้ภาษาอังกฤษก่อนจากนั้นค่อยสลับกลับมาใช้ภาษาไทยถ้านักเรียนไม่เข้าใจ	ขึ้นอยู่กับศักยภาพของนักเรียน ถ้าเป็นเด็กเก่งควรสลับภาษาเพียงเล็กน้อย ถ้าเป็นเด็กอ่อนควรสลับภาษามากขึ้น

ส่วนที่ 2 คือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษา

ประเด็นแรกนักเรียนกลุ่มเก่งซึ่งสามารถระดับชั้นมองว่าควรใช้ทั้งสองภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย กล่าวคือควรใช้ภาษาอังกฤษเพื่อนักเรียนจะได้ฝึกฝนและคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษและกล้าแสดงออกเมื่อเจอสถานการณ์จริงและใช้ภาษาไทยเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนในการอธิบายเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในบทเรียนหรือมีคำศัพท์ยาก

ประเด็นที่สองนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมากที่ครูต้องพูดทั้งสองภาษาเพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ เดิมเดิมความเข้าใจของนักเรียนและเพื่ออธิบายคำศัพท์ยากเพิ่มเติม นอกจากนี้การใช้ภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียวอาจทำให้เกิดความสับสนได้และทำให้นักเรียนไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูดทั้งหมด การใช้ทั้งสองภาษาขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้นว่านักเรียนต้องการคำอธิบายหรือการช่วยเหลือหรือไม่ แต่นักเรียนอีกส่วนหนึ่งเห็นว่ามันจำเป็นเนื่องจากนักเรียนควรได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่และการใช้เพียงภาษาเดียวเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

ประเด็นที่สามข้อดีของการสลับภาษามีดังต่อไปนี้คือทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ยากเข้าใจบทเรียนหรือสิ่งที่ครูสอน ปรับตัวในการเรียนได้ดีขึ้น เรียนรู้ได้เร็วขึ้น สนุกกับการเรียน ทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อ ส่งเสริมให้มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบโต้ครูผู้สอนมากขึ้นและยังส่งผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้นเนื่องจากสามารถตอบโต้กับครูได้อย่างคล่องแคล่วมั่นใจอีกทั้งยังเป็นการลดระยะห่างระหว่างครูและนักเรียนอีกด้วย

ประเด็นที่สี่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสลับภาษาไม่มีข้อเสีย แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการสลับภาษาไม่มีข้อเสียใดๆ ซึ่งข้อเสียของการสลับภาษานั้นอาจทำให้นักเรียนไม่พยายามที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจเพิ่มเติมจากประโยคภาษาอังกฤษนั้นๆ ไม่สนใจการใช้ภาษาอังกฤษเท่าที่ควร นักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะทางด้านภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่และไม่สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนและอาจทำให้นักเรียนกลุ่มเก๋เกิดความเบื่อหน่ายได้

ประเด็นสุดท้ายนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าควรสลับเฉพาะตรงคำศัพท์ยากหรือคำสำคัญเท่านั้น เป็นการสลับในระดับคำหรือภายในประโยค แต่อีกส่วนหนึ่งเห็นว่าควรสลับกลับมาใช้ภาษาไทยให้บ่อยครั้งมากขึ้น

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสลับภาษาของภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องเรียนของครูผู้สอนและนักเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษเพื่อศึกษาลักษณะและวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและยังศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษา ซึ่งสามารถสรุปผลของการศึกษาได้ดังนี้

1. ลักษณะของการสนทนาที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน

1.1 ปริมาณคำภาษาอังกฤษและภาษาไทย

ด้านครูผู้สอน จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้คำภาษาอังกฤษมากกว่าคำภาษาไทย ซึ่งแตกต่างจากครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่พบว่าใช้คำภาษาไทยมากกว่าคำภาษาอังกฤษ จากการนำเสนอข้อมูลของนักเรียนทั้งสามระดับชั้นแล้วจะเห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยครูผู้สอนชาวต่างชาติมีปริมาณการใช้คำภาษาอังกฤษมากที่สุด ซึ่งอาจตีความได้ว่า

1. ภาษาที่ครูผู้สอนชาวไทยใช้มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถพูดได้ทั้งสองภาษาแต่นักเรียนเลือกใช้ภาษาตามที่ครูผู้สอนใช้

2. ครูผู้สอนชาวไทยมีอำนาจควบคุมชั้นเรียน การใช้ภาษาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามที่ครูผู้สอนชาวไทยใช้ โดยนักเรียนอาจรู้สึกว่ามีอำนาจในการควบคุม นักเรียนจะพูดภาษาเดียวกับที่ครูผู้สอนพูดซึ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียนพูดได้คล่องทั้งสองภาษา จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนไทยยังไม่เป็นอิสระจากครู ในทางตรงกันข้ามครูมีอิสระต่อตนเองมากในการเลือกใช้ภาษาใดก็ได้

ได้ในห้องเรียนแต่การเลือกใช้ภาษาของนักเรียนนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจึงอาจตีความได้ว่านักเรียนที่มีครูผู้สอนเป็นชาวไทยยังคงพึ่งพาครูผู้สอน

3. ความแตกต่างระหว่างครูผู้สอนชาวไทยและชาวต่างชาติ จากการศึกษาสังเกตเห็นถึงลักษณะการใช้ภาษาของครูผู้สอนที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือเมื่อครูผู้สอนชาวไทยใช้ภาษาไทยนักเรียนจึงใช้ภาษาไทยตอบโต้กลับ ในขณะที่ครูผู้สอนชาวต่างชาติใช้ภาษาอังกฤษ นักเรียนมีการใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยหรือการสลับภาษาในการตอบโต้ จะเห็นว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเลือกใช้ภาษาของนักเรียน

1.2 ประเภทของการสลับภาษา

ด้านครูผู้สอน ผลการศึกษาสรุปได้ว่าครูผู้สอนทั้งสองระดับชั้นมีการสลับภาษาทั้งหมด 4 ประเภท และพบการสลับภาษาระหว่างประโยคมากที่สุด

ด้านนักเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ว่านักเรียนทั้งสามระดับชั้นมีการสลับภาษาทั้งหมด 3 ประเภทและพบการสลับภาษาภายในประโยคมากที่สุด

1.3 วัตถุประสงค์ในการสลับภาษา

ด้านครูผู้สอน ผลการศึกษาสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ที่พบมากที่สุดคือการตรวจสอบความเข้าใจซึ่งการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวนั้นอาจทำให้นักเรียนบางคนไม่เข้าใจ การสลับภาษาจึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนกระทำบ่อยครั้ง

ด้านนักเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ที่พบมากที่สุดคือการเน้นย้ำ อาจเป็นเพราะนักเรียนอยู่ในวัยที่มีความกล้าแสดงออกจึงพูดคุยกับครูผู้สอนบ่อยครั้ง โดยใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย และมักจะใช้ภาษาไทยเพื่อการเน้นย้ำซึ่งเป็นธรรมชาติของนักเรียน

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษา

2.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการสลับภาษา

ประเด็นที่หนึ่งภาษาที่ควรใช้ในห้องเรียน ครูผู้สอนทั้งสองท่านเห็นต่างกันตรงที่ว่าครูท่านหนึ่งควรใช้ภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียวเพื่อประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเองในการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ แต่อีกท่านหนึ่งมองว่าควรใช้ทั้งสองภาษาเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน การใช้ภาษาในห้องเรียนควรคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนเป็นหลัก

ประเด็นที่สองครูทั้งสองท่านเห็นตรงกันว่าการสลับภาษาในห้องเรียนมีความสำคัญจำเป็นเพื่อที่จะตรวจสอบความเข้าใจและอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมให้กับนักเรียน

ประเด็นที่สามข้อดีของการสลับภาษาคือทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ครูพูดมากขึ้นเป็นการตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนและยังทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ นักเรียนเกิดความรู้สึกสนใจเรียนมากขึ้น

ประเด็นที่สี่ข้อเสียของการสลับภาษาคืออาจทำให้นักเรียนเกิดความสับสนในการใช้ภาษาของครูผู้สอนที่มีการสลับไปมาของทั้งสองภาษาและอาจส่งผลทำให้ไม่อยากเรียน เกิดความเบื่อหน่ายอีกด้วย

ประเด็นสุดท้ายคือวิธีที่เหมาะสมในการสลับภาษาซึ่งครูทั้งสองท่านต่างคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนและสถานการณ์ในขณะนั้นเป็นหลัก ถ้ามีนักเรียนที่ไม่เข้าใจบทเรียนก็ควรสลับภาษาแต่ถ้าส่วนใหญ่เข้าใจดีสามารถตอบโต้ได้การสลับภาษาก็ไม่ใช่สิ่งจำเป็นที่ต้องทำในคาบเรียนนั้น

2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษา

ในส่วนของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษานั้นแบ่งได้เป็น 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่าภาษาที่ควรใช้ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษคือทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย

ประเด็นที่สอง นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีความจำเป็นในการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องเรียน

ประเด็นที่สาม นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการสลับภาษามีข้อดีคือ ทำให้เข้าใจบทเรียนหรือสิ่งที่ครูพูดได้ดียิ่งขึ้น รองลงมาคือ ได้รู้ความหมายของคำศัพท์ยากและได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ และยังสามารถลดความตึงเครียด ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายและสนุกสนานมากขึ้น

ประเด็นที่สี่ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการสลับภาษานั้นแทบจะไม่มีข้อเสียใดเลย

ประเด็นสุดท้าย นักเรียนส่วนใหญ่มองว่าต้องการให้สลับเฉพาะคำสำคัญหรือคำศัพท์ยากเท่านั้น และวิธีที่พบน้อยที่สุดคือการใช้ภาษาอังกฤษประมาณสองถึงสามประโยคแล้วค่อยสลับกลับมาใช้ภาษาไทย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ชไมภัค เตชสุนันต์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้ตลอดจนปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องอันเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพของงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

1. Anton, DiCamilla. Using L1 to Master L2: A Response to Anton and DiCamilla's "Socio-Cognitive Functions of L1 Collaborative Interaction in the L2 Classroom". The Modern Language Journal. 1998; 83(2): 248-254.
2. Cook V. Second language learning and teaching. New York: Oxford University Press; 2001.
3. Dailey-O'Cain J, Liebscher G. Teacher and student use of the first language in foreign language classroom interaction: Functions and applications. In: Turnbull M, Dailey-O'Cain J, editors. First language use in second and foreign language learning. UK: Clevedon. 2009:131-144.
4. Macaro E. Analysing student teacher's codeswitching in foreign language classrooms: Theories and decision making. The Modern Language Journal. 2001; 85(4): 531-548.
5. Swain M, Lapkin S. Task-based second language learning: The uses of the first language. Language Teaching Research. 2000; 4: 251-274.
6. Heredia R, Altarriba J. Bilingual language mixing: Why do bilinguals code-switch? Current Directions in Psychological Science. 2001; 10: 164-168.
7. Krashen SD. Principles and Practice in Second Language Acquisition. Prentice-Hall International; 1987.
8. Simon L. Towards a new understanding of code-switching in the foreign language classroom. In: Jacobson R, editor. Trends in Linguistics: Code-switching Worldwide II. Berlin: Mouton de Gruyter; 2001.
9. Cook V. Using the First Language in the Classroom 2016 [Internet]. [cited 2016 Sep 25]. Available from: <http://www.utpjournals.press/doi/abs/10.3138/cmlr.57.3.402>.

10. Miles MB, Huberman AM. *Qualitative Data Analysis. An Expanded Sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage; 1994.